

Kreditforeningens Taksatorer var Ejendommen vurderet til 23,000 Kr.

Efter Omstændighederne vedtog Byraadet at bevilge det ansøgte.

Mødet den 27de Juni 1901.

Under Formandens Fraværelse paa en Rejse lededes Forhandlingerne af Etatsraad *Meyer* i Henhold til Stiftamtets Konstitution af 12te d. M.

101 — 1899. Til Efterretning toges en Ekstraktudskrift af Taksationsprotokollen for Anlægget af Godsbanegaarden i Aarhus, Møderne d. 21de og 22de d. M., saalydende:

— — —

»Løbe-Nr. 9, Matr.-Nr. 1 t af Aarhus Købstads Markjorder fra Marselisborg, Aarhus Kommune, der mødte ved Købmand *Schourup* og Forretningsfører *Jensen*.

For det afskaarne Hjørne paa 45,000 □-Al.

pr. Td. Land..... 1200 Kr.

Arealet afgives d. 1ste November 1901«.

286 — 1900. Efter at Byraadet i Mødet d. 1ste Novbr. f. A. (se Forh. 1900 S. 255) havde vedtaget at stille Spørgsmaalet om Vandforsyning til de højt liggende Arealer Nord for Byen i Bero foreløbig, var der under 14de f. M. modtaget et fornyet Andragende fra de vedkommende Grundejere bilagt med Analyser af Vandprøver fra forskellige Brønde paa Christiansbjerg, ifølge hvilke Vandet i ingen af Brøndene kunde siges at egne sig til Drikkevand, ligesom der fra Overretssagførererne *Selmer & Secher* var rettet Forespørgsel om, hvorvidt det kunde paaregnes, at der vilde

kunne føres Vandledning op til den Villadsens Legat tilhørende Lod, Matr.-Nr. 59, der var udbudt til Bortsalg ved Auktion.

Efter at Sagen havde været forhandlet i Mødet den 23de f. M., blev den overgivet Vandværksudvalget, der derefter under 24de d. M. havde fremsendt følgende Erklæring fra Stadsingeniøren:

»Efter det ærede Udvalgs Anmodning undlader jeg ikke herved at fremsende en Beregning over, hvilke Udgifter der ere forbundne med Forsyning af Christiansbjerg med Vand fra Aarhus Vandværk.

Efter Udvalgets Ønske er Undersøgelsen indskrænket til kun at omfatte den sammenbyggede Del af Christiansbjerg, altsaa Randers Landevej, Bøgegade, en kort Strækning af Skovvangsvej, Tjørnegade, Egegade og Elmegade. Ligeledes er der gaaet ud fra den nuværende Bebyggelse.

Christiansbjerg vil ikke for Tiden kunne forsynes fra det høje Tryk; thi dettes højeste Vandspejl ligger i Côtén 210' og kan synke til 202', medens Christiansbjerg ligger i Terraincôterne 195' og 245'.

Det vi derfor være nødvendigt at anvende Maskinkraft for at bringe Vandet fra den høje Beholder til Christiansbjerg.

Det vil da blive det mest økonomiske at anbringe en Maskine med tilhørende Pumper ved den høje Beholder, idet Pumpen gennem et kortere Sugerør tager Vandet fra Beholderen, hvorved Udgiften til en særlig Pumpebrønd undgaas.

Angaaende Vandforbrugets Størrelse skal følgende oplyses: Indbyggerantallet paa Christiansbjerg er 753. Højeste Vandforbrug sættes derfor til 1000 Tdr. pr. Døgn, og Maximumsvandforbrug pr. Time til 60 Tdr.

Ved Bestemmelsen af Pumpens Løftehøjde komme følgende Momenter i Betragtning:

Højeste Terraincôte paa Christiansbjerg.....	245'
Etagehøjde.....	20'
Rørmødestand	30'
	295'

Pumpen lægges i Côtén	205'
-----------------------------	------

Pumpen skal herefter have en Løftehøjde af.... 90' og det vil da være tilstrækkeligt at anvende en 3 Hestes Maskine.

Uden nærmere Paavisning vil det let ses, at det vil være billigst at anvende en Petroleumsmotor til Bevægskraft for Pumpen.

Det ovenfor beregnede Vandforbrug pr. Time à 60 Tdr. vil kræve en 3" Ledning, som lægges fra Beholderen og i Brendstrupsvej og Randers Landevej med Stikledninger til Christiansbjergs Gader.

Udgiften til Hovedledninger i samtlige Gader er optaget i Overslaget, derimod ikke Udgiften til Stikledninger.

Efter det ovenfor anførte vil da Planen for Vandværket blive følgende:

Ved den høje Beholder opstilles en Pumpe, dreven af en 3 Hestes Petroleumsmotor. Pumpen suger direkte fra Beholderen. Pumpe og Motor installeres i et solidt og net Træskur af Størrelse ca. 12' $\times$ 20', som forsynes med Betongulv.

En Mand antages til Pasning af Driften.

Forsyningsledningen lægges som nævnt af 3" Rør, og den vil faa en Længde af ca. 9000 løb. Fod.

For at sikre en stadig Forsyning og for at kunne arbejde økonomisk med Pumpe og Motor, vil det endvidere være nødvendigt at opstille et Højdereservoir paa Christiansbjergs højeste Punkt, og saaledes at Reservoirrets Bund lægges ca. 25 Fod over Terrainet. Reservoirret bør rumme ca. 200 Tdr. Vand. Uden en saadan Beholder vil Natforsyningen blive for kostbar og tillige mangelfuld.

Det aarlige Forbrug vil blive ca. 200,000 Tdr.

Omkostningerne kunne antages at ville blive følgende:

1 Stk. 3 Hestes Petroleumsmotor med Fundament og andet Tilbehør	2,500 Kr.
1 Stk. Pumpe med Remtræk	600 —
Rørledninger mellem Beholder og Pumpe..	200 —
1 Skur 12' $\times$ 20' med Betongulv	300 —
1 mindre Skur til Lagerrum	100 —
3,800 løb. ' 3" Ledning i Brendstrupvej,	
3,200 — 3" — i Randers Landevej,	
240 — 3" — i Bøgegade,	
800 — 3" — i Skovvangsvej,	
200 — 3" — i Tjørnegade,	
320 — 3" — i Egegade,	
500 — 3" — i Elmegade,	
ialt 9,060 løb. Fod 3" Ledning à 0.95	8,607 —
10 Stk. 3" Skydehaner à 40 Kr.	400 —
9,060 løb. Fod Vej at istandsætte à 0.10..	906 —
Et Reservoir paa Christiansbjerg	5,000 —
Uforudsete Udgifter	887 —
Ialt... 19,500 Kr.	

De aarlige Driftsudgifter ville blive følgende:

Forrentning og Amortisation af 19,500 Kr.

med 5½ %	1,072.50 Kr.
200,000 Tdr. Vand oppumpet fra Vandværket til Côtén 210 à 0.75 pr. 100 Tdr.	1,500.00 —
1 Maskinist	1,500.00 —
Udgifter til Petroleum, Olie, Tvist m. m.	500.00 —
Diverse	27.50 —
	4,600.00 Kr.

Efter en Beregning foretaget af Kæmnerkontoret kan der fra de eksisterende Bygninger paa Christiansbjerg paaregnes en aarlig Vandafgift af 812 Kr. 00 Ø.,

under Forudsætning af, at samtlige Ejendomme forsynes med Vand og at de sædvanlige Takster efter Regulativet skulle gælde«.

I Forbindelse hermed indstillede Udvalget, at det omhandlede Anlæg, der kun kunde betragtes som en rent midlertidig Foranstaltning, som kun vilde kunne gøre Fyldest i en kortere Aarrække, ikke bragtes til Udførelse, tilmed da den i Overslaget anførte Amortisation og Forrentning med $5\frac{1}{2}$ % var mindre end den sædvanlige.

Byraadet sluttede sig til Vandværksudvalgets Indstilling og vedtog at stille Spørgsmaalet om Vandforsyning til de her omhandlede Arealer i Bero foreløbig.

400 — 1900. I Anledning af Opførelsen af et nyt Ting- og Arresthus samt et nyt Epidemisygehus nedsattes et særligt Byggeudvalg bestaaende af *Formanden, Hansen, N. P. Jensen, Meyer og Thomsen*.

(Se Mødet d. 6te d. M. og d. 10de Oktober under Sag Nr. 271 — 1901.)

426 — 1900. I Henhold til den i Mødet den 25de April (se Mødet d. 10de Januar d. A.) givne Bemyndigelse havde Vandværksudvalget udbudt Leveringen af de til Vandværkets Udvidelse fornødne Maskiner ved Licitation.

De indkomne Tilbud forelaa nu tilligemed Udvalgets Indstilling, der gik ud paa, at man burde antage det af Aktieselskabet *Burmeister & Wain* indsendte Tilbud paa Levering af Pumpe med tilhørende Dampmaskine for i alt 58,000 Kr. Dette Bud var ganske vist ikke det laveste; men dels var Maskinen mere kulbesparende og saaledes i Driften billigere end de andre, og dels var den nøjagtig den samme Maskine, som den til Værket sidst anskaffede, med hvilken Udvalget havde været særdeles vel tilfreds, ligesom det ogsaa vilde være af Betydning at have to Maskiner, til hvilke man kunde benytte samme Reservedele.

I Betragtning af de anførte Omstændigheder vedtog

Byraadet at overdrage Leverancen til Burmeister & Wain efter det foreliggende Tilbud.

3¹⁴ — 1901. Efter Indstilling af Brandkommissionen efterbevilgedes følgende Overskridelser i 1900 paa

Konto XII. 3. b.....	826 Kr. 01 Ø.
5. a.....	69 — 29 —
6.	39 — 85 —

3¹⁴ — 1901. Efter Indstilling af Bygningskommissionen efterbevilgedes ligeledes:

paa Konto XVIII. 13..... 33 Kr. 61 Ø.

3¹⁴ — 1901. Efter Indstilling af Indkvarteringskommissionen efterbevilgedes ligeledes:

paa Indt. Konto II. B. 4. a. 58.....	15 Kr. 36 Ø.
b. 64.....	621 — 49 —
c. 71.....	151 — 68 —
Udg. Konto XIII. 2. b. 2.....	18 — 00 —
c.	269 — 56 —

3¹⁴ — 1901. Efter Indstilling af Udvalget for Byens og Omegns Forskønnelse eftervilgedes ligeledes:

paa Indt. Konto II. B. 3. Nr. 52 155 Kr. 72 Ø.

Udg. Konto XIV. 2..... 16 — 17 —

3¹⁴ — 1901. Efter Indstilling af Udvalget for Riis Skov efterbevilgedes ligeledes:

paa Indt. Konto II. B. 2. a. 38.....	36 Kr. 00 Ø.
b. 41.....	703 — 67 —
d. 47.....	3 — 65 —

33 — 1901. Fra Renovationsentreprenørerne forelaa Andragende om, at de Folk, der ledsage Vognen, maatte fritages for at bære den i Kontrakten foreskrevne graa Kittel.

I denne Anledning vedtog Byraadet at fritage Folkene for at bære det ommeldte Klædningsstykke, idet man dog

foreløbig mente, at Entreprenørernes Forpligtelse til at anskaffe Kitlerne ikke maatte opgives.

171 — 1901. Til Besættelsen af de i Mødet den 9de f. M. ommeldte to Lærerembeder vedtog Byraadet, overensstemmende med Skolekommissionens og Skoleudvalgets Forslag at indstille henholdsvis: Lærer ved Holbæk kommunale Realskole, *Jens Peter Jensen*, og Bestyrer af Kjellerup Realskole, *Poul Larsen*.

Ifølge Skrivelse fra Skoledirektionen af 6te Juli blev de indstillede derefter under 2den Juli beskikkede som Lærere ved Kommunens Skolevæsen.

196 — 1901. Til Afholdelse af en Festlighed i Anledning af det forestaaende almindelige danske Journalistmøde i Aarhus i Dagene den 4de—5te August vedtog Byraadet at bevilge et Beløb af 4000 Kr.

218 — 1901. Fra Tømrmester *H. C. Petersen*, der har købt en Byggegrund ved Marselisborg Allés vestre Side langs det tidligere Marselisborgskel, forelaa et Andragende om Erstatning for 10 □-Al., som efter hans Formening manglede i det i Købekontrakten angivne Fladeindhold.

Ifølge den af Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse afgivne Erklæring kunde Kommunen ikke have nogen Erstatningsforpligtelse i Anledning af den formentlige Uoverensstemmelse mellem Købekontraktens Opgivelse og Arealets nuværende Størrelse, idet Forklaringen maatte søges i den Omstændighed, at den Mur, Andrageren har opført langs Skellet til Understøttelse af den højere liggende Nabogrund, er rykket for langt ind paa det købte Areal.

Herefter fandt Byraadet ikke Anledning til at bevilge nogen Erstatning.

233 — 1901. Et Andragende fra Grundejere i Spanien om, at Gadestrækningen fra Sønder Allé til Jernbaneviadukten maatte blive omlagt nu samtidig med Omlægningen af Dynkarken, blev, overensstemmende med Brolægnings-

udvalgets Erklæring, ikke bevilget, da der i Aar hverken havde Penge eller Materialier til Arbejdets Udførelse.

234 — 1901. I Anledning af et fra Grundejere i Dynkarken modtaget Andragende om, at Gadens Fortove ved den nu stedfindende Ombrolægning maatte blive belagt med Asfalt i Stedet for, som efter Planen, med Tjærebeton, havde Brolægningsudvalget med Bemærkning, at den ønskede Forandring vilde medføre en forøget Udgift af 1250 Kr., henstillet til Byraadet, om den nødvendige Tillægsbevilling maatte blive meddelt.

Da det i Mødet d. 20de d. M. oplystes, at Planen for Gadens Ombrolægning var lagt og approberet af Byraadet, forinden Opførelsen af Dynkark-Broen var besluttet, og at Udvalget under Hensyn til den forøgede Færdsel, som denne Bro maatte antages at tilføre Gaden, ikke nu vilde foreslaa Fortovene belagte med Tjærebeton, blev Sagen paa ny tilstillet Udvalget til nærmere Overvejdelse af, hvilket Materiale det nu vilde være fordelagtigst at anvende.

Herefter forelaa der nu Oplysning om, at der, saafremt Arbejdet skulde udføres uden videre Forsinkelse, kun kunde være Tale om at benytte Asfalt eller gule Klinker, da Cementfliser først kunde skaffes til Foraaret, og mørke Klinker først om et Par Maaneder. Belægningen med gule Klinker vilde overstige den kalkulerede Bekostning med ca. 2200 Kr., men da Kontoen for Gadens Ombrolægning stillede sig ret gunstigt, vilde en Tillægsbevilling af ca. 1600 Kr. være tilstrækkelig.

Byraadet vedtog herefter at imødekomme Andragerne paa Betingelse af, at de selv udredede den forøgede Udgift, som et andet Materiale end Tjærebeton vilde medføre.

Under 30te d. M. erklærede Andragerne imidlertid, at de ikke kunde indgaa paa det stillede Vilkaar.

241 — 1901. Fra Vandværksudvalget forelaa Indstilling om Tilladelse til at maatte fortsætte Lægningen af den 33 Tommers Kildevandsledning fra Station 180 (ved Konstantinsborgs Skel) til Station 197.70 ved »Jarlsminde«, altsaa en

Strækning af 1770 Fod, og overdrage dette Arbejde til de samme Entreprenører, der have lagt den øvrige Del af Ledningen, i Henhold til et fra dem indhentet Tilbud paa 17,810 Kr., hvorved man vilde faa Arbejdet udført bedre, hurtigere og sandsynligvis billigere end efter Licitation.

Byraadet tiltraadte denne Indstilling.

Mødet den 4de Juli 1901.

I Formandens Fraværelse paa Rejse lededes Forhandlingerne af Etatsraad *Meyer* i Henhold til Stiftamtets Konstitution af 12te f. M.

112 — 1893. I Skrivelse til Stiftamtet af 20de f. M., kommuniceret Byraadet under 26de s. M., havde Indenrigsministeriet meddelt Samtykke til, at Kommunen skænker ca. 10 Tdr. Land af Marselisborg Markjorder og Skov til »Udvalget for Tilvejebringelse af en Sommerbolig for Hs. kgl. Højhed Prins Christian«.

Toges til Efterretning.

226 — 1899. Fra det dertil i sin Tid nedsatte Udvalg (se Byr. Forh. 1899, S. 265) forelaa Meddelelse om, at et Nødtørftshus for Kvinder var indrettet i Ejendommen Kannikegade Nr. 12, og allerede i nogen Tid havde været i Brug.

371 — 1900. Efter at der overensstemmende med den i Mødet d. 13. Decbr. f. A. tagne Beslutning (se Forh. 1900, S. 278) var tilskrevet Læge *Frisch* med Tilbud om en gratis Byggegrund i Nærheden af Kommunehospitalet til Opførelse af et medicinsk Lysinstitut, var der under 2den d. M. modtaget følgende Skrivelse fra Hr. Frisch:

»Fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet har undertegnede i Dag faaet Meddelelse om,